

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nepraktična pisma se ne sprejemajo in ne vrnejo.

Voditelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Listnik honorarji leta „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge s čimprejšnjim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-87.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za pojedinsko izdajo za celo leto 200

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasi se računajo na milimetre v širokosti ene kolone

Cene: Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 v. Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov mm po 20 v. Oglasi v tekstilu lista do pet vrst K 5.— vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglasi po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglase sprejema inseratni oddelk „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in točki se v Trstu.

Uprava in inseratni oddelk se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštneprilagodni račun št. 841.852.

Boji na vsej črti od vzhodnopruske meje do karpatskega vznožja.

Uspešna nemška ofenziva ob pruski meji. - Mlava v nemških rokah. - Ob Bzuri in Ravki hudí bajonetni boj. - Neuspeli ruski napadi pod Tomaševim. Boji v Galiciji se nadaljujejo. - Naš napredek v ogrskem karpatskem vznožju.

Izpremembe na visokih mestih južne armade. - Avstro-ogrski ujetniki na Grškem.

Zavezniški napadi pri Nieuportu se niso ponovili. - Francoski artiljerijski napadi pri Chalonsu. - Sovražnik po hudem boju zasedel dobljeno in zopet izgubljeno pozicijo

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglša: 24. decembra, popoldne.

V gornji dolini reke Nagy Ag pri Ockermezö je boj neodločen. V latorškem ozemlju so naše čete včeraj zavrnille več napadov ob velikih ruskih izgubah ter so razprošile en sovražni bataljon pri Aiso-Verecke.

V gornji dolini reke Ung pridobiva naša ofenziva polagoma tla proti Užoškemu prelazu.

21. t. m. je bilo v ozemlju teh karpatskih dolin ujetih 650 Rusov.

Boji ob znani gališki fronti se nadaljujejo. Ob dolnji Nidli so naše čete v neki bitki 22. t. m. ujele 2000 sovražnikov.

V ozemlju pri Tomaševem in na črti Ravka-Bzura se boji nadaljujejo.

Od 11. do 20. t. m. je bilo vsega skupaj po naš ujetih 43.000 Rusov.

V notranjih delih monarhije se že nahaja 200.000 sovražnih vojni ujetnikov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Hoefler, fml.

narhiji v po Njegovem Veličanstvu prenešenem delokrogu blagovolil podeliti kot pospeševateljem bronasto častno medaljo Rdečega križa:

Katarini Friske v Puli, orožniškemu vodji Avgustu Jerseku v Puli, revirnemu nadzorniku redarjev Rudolfu Morettiju v Trstu, evidenčnemu asistentu deželne brambe Adamu Schindelbacherju na Opčinah, mornariškemu podčastniku Arnoldu Feindelu na Nj. Vel. ladjí »Bellona«, evidenčnemu asistentu deželne brambe Josipu Tuzarju v Trstu.

Z nemško-ruskega bojišča.

BEROLIN, 24. (Kor.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 24. decembra, dopoldne.

Naše čete so od Soldana-Neidenburga sem ponovno oprijele ofenzivo in Ruse vrgle nazaj v dvanednem boju.

Mlava in sovršne pozicije pri Mlavi so zopet v naših rokah. V teh bojih smo ujeli nad tisoč sovražnikov.

V ozemlju ob Bzuri in Ravki je prišlo ob motnem vremenu, v katerem ni mogla priti do veljave artiljerija, na več krajih do hudih bajonetnih bojov. Izgube Rusov so velike.

Na desnem bregu Pilce v ozemlju jugovzhodno od Tomašovega so Rusi večkrat napadli in so bili po velikih izgubah poraženi po zavezniških četah.

Dalje proti jugu je položaj v splošnem neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

Razpoloženje v Varšavi.

TURIN 23. (Kor.) Kakor poroča »Stampa«, je varšavski guverner pred petimi dnevi razglasil s posebnimi lepaki, da je nemška nevarnost definitivno odvrnjena.

Sedaj prihajajo zopet velikanski vlaki z begunci, ki so jih pregnali ruski vojaki iz njihovih bivališč v Skiernievicah, Gornjem in Grodziču. Razpoloženje je temno in uporno. Trgovina počiva in banke so zopet prelozile svoje sedeže iz Varšave. Iz daljave je slišati že grmenje težkih topov.

Z južnega bojišča.

Izjava vojnondorstvenega urada.

DUNAJ, 24. (Kor.) Po včeraj zvečer izdani objavi se zadnji dogodki in sedanjí položaj na južnem bojišču dovoljno označeni. Vsako nadaljnje razmotrivanje bi bilo v nasprotju z nameni te objave.

Dunaj, 24. decembra 1914.

C. in kr. vojnondorstveni urad.

Izpremembe na visokih vojniških mestih.

DUNAJ, 24. (Kor.) Armadni naredbeni list objavlja:

Cesar je imenoval generala konjice, nadvojvoda Evgena, za poveljnika pete armade;

odredil upokojitev fcm. Oskarja Potioreka na njegovo lastno prošnjo iz zdravstvenih ozirov;

imenoval podmaršala Alifreda Krausa za načelnika generalnega štaba pete armade in Stefana pl. Sarkotiča za poveljujočega generala v Bosni in Hercegovini.

Novi zapovedujoči general in načelnik deželne vlade za Bosno in Hercegovino.

DUNAJ 24. (Kor.) »Wiener Zeitung« objavlja:

Njegovo Veličanstvo je blagovolilo izdati nastopni ročni pismi:

Ljubi vitez pl. Bilinski!

Feldzeugmeister Oskar pl. Potiorek je na njegovo lastno prošnjo, vložno iz zdravstvenih ozirov, sprejet v stanje mira.

Dunaj, 22. decembra 1914.

Fran Josip I. r. Bilinski I. r.

Ljubi vitez pl. Bilinski!

Imenujem feldmarschaliloutonanta Stefana pl. Sarkotiča zapovedujočim generalom v Bosni in Hercegovini in mu poverjam funkcije šefa deželne vlade za Bosno in Hercegovino.

Dunaj, 22. decembra 1914.

Fran Josip I. r. Bilinski I. r.

Avstrijski ujetniki s srbskega bojišča na grških tleh.

SOLUN, 22. (Kor.) Srbska vlada je pred kratkim avstroogrške ujetnike preko Soluna, torej preko grškega ozemlja, dala transportirati v Bitolj. Ker to nasprotuje mednarodnemu pravu, po katerem mora armadne pripadnika vojujoče države, če stopijo na nevtralnó ozemlje, dotična nevtralna država internirati ter jih ne sme izročiti nasprotniku, je atenska vlada z uspehom posredovala pri srbski vladi, da se vrnejo dotični vojni ujetniki, ki se nahajajo v Bitolju.

Od avstro-ogrskih ujetnikov so oni, ki jih srbska vlada mora zopet odposlati v Solun in so sposobni za transport, 54 po številu, že prišli semkaj. Ostali so zasedaj še ostali v Monastirju.

S prišleci ravna jo grške oblasti zelo skrbno. Nameravajo jih prepeljati v Syro. Začasno so nameščeni tu deloma v prostori orožniške šole, deloma pa v vojaški bolnici in so najbolje oskrbovani.

C. in kr. generalni konzul pl. Kwiatkowski je že posetil ujetnike in jih oskrbel s perilom. Tudi tukajšnja avstro-ogrška kolonija se živo zanima za potrebníne ujetnikov.

Ujetniki se pritožujejo, da so Srbi sirovo ravnali z njimi.

V Gjevgeliju je prispelo nadaljnih 1200 ranjencev, med njimi tudi nekaj avstro-ogrskih armadnih pripadnikov.

List »Pester Lloyd« o hrabrosti naše mornarice.

BUDIMPEŠTA 24. (Kor.) List »Pester Lloyd« piše o hrabrostnih činih naše mornarice:

Vrskaje bodo doznali narodi monarhije, da je sovražnikova premoč tako na suhem, kot na morju samo povod za to, da hrabrost naše vojske in mornarice postane toliko slavnostna. Na eni mornarica, obstoječa iz 110 velikih vojniških ladij, katerih ni mogoče najti, na drugi strani pa avstro-ogrška mornarica, ki napada po veljniško ladjó med 16 enotami in par-nemška mornarica, ki bombardira Scarborough in Hartlepool. Nič ne more več dvomiti, da sta svetovna zgodovina in usoda že izrekli svojo besedo.

»Morgenpost« o dogodku v Jadranskem morju.

BEROLIN 24. (Kor.) »Morgenpost« piše: Ofenzivni duh, ki vlada že od nekdaj v avstrijski mornarici in ki je dovedel v vseh vojnah do zmage in uspehov, se je izkazal in obnesel tudi v sedanjí vojni. Pogum in hrepenenje po dejanjih, čemur se je zahvaliti za zmago pri Visu, še vedno živi v brodovju našega zvestega zaveznika.

Četudi avstrijski mornarici vsled razmer in splošnega vojaškega položaja ni bilo usojeno, da napade z vsemi močmi sovražnika na odprtem morju, so vendar posamezne ladje junaško napadle sovražnika, kadar so našle nanj, ne da bi vprašale po njegovi moči.

Nastop podmorskega čolna »XII«, precizno in hrabro izvršeni napad, zaslužita največje priznanje in občudovanje.

Z nemško-francoskega bojišča.

BEROLIN, 24. (Kor.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 24. decembra, dopoldne.

Sovražnik včeraj ni ponovil svojih napadov v okolici Nieuporta.

Pri Bixschote so naše čete v bojih 21. decembra ujele 230 sovražnikov.

Zelo živahno je bilo zopet sovražnikovo delovanje v okolici taborišča pri Chalonsu. Silnemu sovražnemu artiljerijskemu ognju na tej fronti so sledili v okolici Souaisa in Perthesa infanterijski napadi, ki so bili zavrnjeni.

Jarek, ki ga je trajno s topovi obstreljeval sovražnik, nam je bil izrgan, a smo ga zvečer zopet vzeli. Po tem posrečenem protinapadu smo opustili postojanko, ker so bili deli streškega jarka po sovražnem ognju skoraj izravnani. Nad ste ujetnikov je ostalo v naših rokah.

Vrhovno armadno vodstvo.

Božič v nemški armadi. — Božični dar nemškega prestolonaslednika.

BEROLIN, 24. (Kor.) Vojni poročevalec lista »Vossische Zeitung« pripoveduje, kako se povsod v nemških strelških jarkih pripravljajo za božični praznik, in majhna božična drevesca, ki so bila poslana iz domovine, jelkova drevesca, prinesena iz gozda, da je najti povsod.

Veliko veselje je izzvalo sledeče povelje prestolonaslednikovo:

»Božič na Francoskem! V najožjem stiku s sovražnikom! Tak praznik nam ostane vedno nepozaban. Voščim vsem pripadnikom svoje hrabre armade največji božji blagoslov, dokler ne izvojimo na bojišču svoje vojaške sreče in bo domovina ponosna na nas. Kakor je moj ded, kronprince Friderik Viljem leta 1870. svoji vrli armadi, vašim očetom in dedom, tako pošiljam jaz vsakemu posameznemu svojnemu hrabremu sobojevniku kot skromen pominski dar na skupno praznovanje božiča v Nemčije največjem času pipo s svojo sliko.

»apežev predlog glede izmenjave ranjenih ujetnikov.

RIM 24. (Kor.) List »Idea Nazionale« poroča: V vatikanski krogih se trdi, da je papež Benedikt podvzel korake, da bi dosegel, da bi si vojskujoče države medsebojno izmenjavale ranjene ujetnike. Ta izmenjava bi se omejila le na one ranjence, ki so tudi v prihodnje nesposobni za službo.

List zaključuje, da ni neverjetno, da papežev predlog doseže svoj cilj. Nekateri izmed vojskujočih se držav so se že izrekle za to.

Japonci na evropskih bojiščih?

LONDON, 24. (Kor.) Reuterjev urad doznava v zadevi vesti v francoskih listih od poslavlvi japonskih čet na evropska bojišča, da se o tem vprašanju ni nikdar razpravljalo, ker so mu na poti tehnične in finančne težkóce. Japonska pa se nahaja še vedno v vojnem stanju in še nadalje sodeluje z zavezniki. Japonska ne dvomi o končnem izidu vojne.

Vojna v kolonijah.

Burska vstaja.

LONDON, 24. (Kor.) »Daily Telegraph« poroča iz Johannesburga: Vlade izgube od začetka vstaje znašajo 124 mrtvih, 267 ranjenih in 332 ujetih, ki so padli v nemške roke. Buri so imeli 170 mrtvih in 300 ranjenih.

»Societé générale de Belgique« sme za dobo enega leta izdajati banknote.

BRUSELJ 24. (Kor.) Wolffov urad poroča: Generalni guverner je podelil »Societé générale de Belgique« izključno pravico, izdajati banknote in sicer za sedaj za dobo enega leta. Banknote dobe prsilni kurs.

Belgijska nacionalna banka ne sme od danes naprej niti izdajati novih not, niti spravljati v promet takih, ki jih je dobila nazaj, ali ki jih v prihodnje dobi. Generalni komisar za banke v Belgiji je upravičen, da ukrene vse potrebne odredbe, da se v posebnih slučajih dovoli izjema v tej prepovedi.

BRUSELJ 24. (Kor.) Glede odtegnjenja privilegija izdaje banknot belgijski nacionalni banki in podeljenja tozadevne pravice Societé Générale de Belgique opozarja generalni gouvernement na to, da je nacionalna banka deponirala velike vrednosti pri angleški banki. Ta ni hotela izročiti komisiji upravnega sveta, ki je bila odposlana v London, delnega zneska omenjenega depozita, ravnatoko kot belgijski finančni minister. Nacionalna banka je nasproti svojim pravilom izročila velike zneske brez kritja belgijski vladi. Na ta način se je temelj nacionalne banke zelo omajal. Tisoč milijonov not v prometu je nepokritih.

Radi tega se je nacionalni banki odvzela pravica izdajati banknote.

Francoska zbornica.

LYON 23. (Kor.) »Le Progres« poroča iz Pariza:

Zbornični osek za javna dela je naročil predsedniku, naj zahteva od ministra za javna dela, da dovoli v izvedbo od seodka dovoljenih del, vporabo vojnih

ujetnikov, v kolikor mogoče velikem številu pri delih v trgovskih pristaniščih, kakor pri razkladanju blaga i. t. d.

PARIZ 24. (Kor.) K poročilu o otvoritvi parlamenta je treba dodati, da so p. govori ministrskega predsednika vstal vsi člani zbornice in poslaki, samo Clemenceau ne, ki je edini obsedel.

Angleška vlada bo poravnala po nemškem napadu na vzhodno angleško obal povzročeno škodo.

LONDON 24. (Kor.) Ministrski predsednik Asquith je naslovil na župana mesta Scarborough pismo, v katerem poroča da poravnava angleška vlada vsako škodo ki je bila povzročena vsled napada Nemcev na vzhodno angleško obal, na svojo račun.

Protesti na Angleškem radi vojnega posojila.

FRANKFURT 23. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« javlja iz Londona: Nepristanje izhajajo v »Financial News« protesti proti iztirjevanju polnih na vojno posojilo pod pisanih zneskov.

Portugalska zbornica vsprejela predlog glede obrambe republike in kolonij ter skupnega postopanja z Angleži.

LIZBONA, 24. (Kor.) Zbornica je sprejela v včerajšnji seji predlog Alfonza Coste, v katerem se ponovno izraža zaupanje, da bo vlada nadalje branila republiko in odredila potrebno, da se brani kolonije in da se v tej vojni postopa skupno z Angleži.

Švedska podaljšala moratorij za dolgov v inozemstvu do 1. marca 1915.

STOCKHOLM 24. (Kor.) Vlada je sklenila, da podaljša moratorij za dolgov v inozemstvu do 1. marca 1915.

Ker je norveški moratorij sedaj dvignjen, nastane izjema samo tedaj, če je upnik nastanjen v Norveški.

Sv. oče vsprejel v prestolni dvorani božične čestitke sv. kolegija.

RIM 24. (Kor.) Sv. oče je vsprejel danes v prestolni dvorani sveti kolegij, da vsprejme od njega božične čestitke. Na dotični nagovor je odvrnil papež, spominjajoč se v ginljivih besedah svojega velikega prednika, da vso svojo skrb obraca v to, da bi kmalu nastopil mir. Trudil da se bo de tudi v naprej z vso svojo močjo za mir.

Imenovanja in odlikovanja v nemški armadi.

BEROLIN 24. (Kor.) Vojaški tednik poroča: Generalnim obrstom so bili imenovani: baron pl. Falkenhausen in baron pl. Bissig general konjice, sedaj generalni guverner v Belgiji; dalje je bil imenovan generalni lajtant knez saksosko-koburško-gotiški generalom infanterije, potem princ Maksimilijan badenski generalom konjice, princ Friderik Karl hessenški generalom infanterije, generalmajor knez za Lippe generalim lajtantom. Baronu pl. Marschallu, generallajtantu in generalu a la suite je bil podeljen značaj generala konjice. Poročnik princ Friderik Leopold pruski je bil imenovan nadporočnikom.

Proti trgovinski vojni Anglije.

BEROLIN 23. (Kor.) Korespondenčni list generalne komisije socialnodemokratskih strokovnih organizacij piše proti trgovinski vojni Anglije sledeče:

O militarinih nadah ni tu mesta, da bi govorili, ali toliko moremo tu povedati voditeljem angleške uničevalne vojne proti naši gospodarski ekzistenci, da bodo, kakor doslej, vsi sloji nemškega naroda stali enodušno skupno na odbijanju angleških namenov.

Odlikovanja za hrabro vedenje pred sovražnikom.

DUNAJ 24. (Kor.) »Wiener Zeitung« objavlja: Njegovo Veličanstvo je blagovolilo podeliti v priznanje hrabrega vedenja pred sovražnikom vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo: Poročniku lin. ladje Pavlu Eklnu, poveljniku Njeg. Veličanstva ladje »Bodroge«, ter iz istega povoda zaukazati, da se sponoči največje formalno priznanje: poročniku lin. ladje Franu Rzemonowskemu pl. Trautenegg; freगतnemu poročniku Henriku Brech-

Odlikovanja za zasluge »Rdečemu križu« na korist.

DUNAJ 24. (Kor.) »Wiener Zeitung« javlja:

Nadvojvoda Fran Salvator je kot namestnik protektorja Rdečega križa v mo-

eisenu, oba z Nj. Vel. ladje »Bodrog«; potem v pripoznanje hrabrega in požrtvovalnega vedenja pred sovražnikom namestniku mornariškega asistenčnega zdravnika v mornariški brambi dr. Štefanu Gotthardu iz stanja bolniške ladje »Kulfa«. Končno podeliti v pripoznanje hrabrega vedenja pred sovražnikom zlati zaslužni križec s krono in traku hrabrostne medalje voditelju strojnega obrata I. razreda Ivanu Geyerju iz stanja Nj. Vel. ladje »Bodrog«.

Obrestna mera posojilnih blagajin in vojne posojila.

DUNAJ 23. (Kor.) Obrestna mera posojilnih blagajin je od danes do nadaljnjega določena na 5½%, za posojila iz vojnega posojila na 5¼%.

Smrt generala.

DUNAJ 24. (Kor.) Umirovljeni feldmarschallleutenant Ignacij Kaffka je danes tu umrl.

Mešana komisija radi dogodkov na bolgarsko-grški meji.

SOFIJA 23. (Kor.) Agence Tel. Bulg. javlja:

Vsled korakov, ki jih je storila bolgarska vlada, sta se kabineta v Sofiji in Atenah sporazumela, da se imenuje mešana komisija z nalogo, naj o zadnjem incidentu na grško-bolgarski meji izvede preiskavo ter primerno kaznuje krivce.

Žitni trg.

DUNAJ 24. (Kor.) Danes ni bilo čisto nobene kupčije in sicer tudi radi tega ne, ker radi predstojećih praznikov ni bilo kupcev. Vreme oblačno.

VRATISLAVA 24. (Kor.) Pšenica 25,20, rž 21,20, oves 20,60.

BUDIMPEŠTA 24. (Kor.) Pšenica 15,30 do 15,50, rž 13,80—14.—.

Kupčije se je sklenilo glede pšenice za nekaj vagonov.

Tolažbe in pomirjenja ljudem!

»Gloria in excelsis Deo et in terra pax hominibus bonae voluntatis!« Slava Bogu v višavah in mir ljudem na zemlji, ki so blage volje! To je molitev, to je prošnja za vsevišnjega, ki se razlega že v dvajseto stoletje po onem velikem dogodku, ki je prinesel človeštvu luč krščanske civilizacije. Mir ljudem na zemlji, ki so blage volje! V teh besedah, v tej prošnji in v tej molitvi je podana vsebina, sinteza, pomen velikega praznika vesoljnega krščanstva, te proslave spomina na rojstvo Kristovo!

Tudi letos, tudi danes bodo milijoni širne svetla slavili ta veliki spomin s koprnečo prošnjo, da bi se mir z o p e t naselil v človeška srca — mir med človeštvom! Zopet! S tem, da posebno podčrtujemo in akcentuiramo to kratko besedo, označamo, da letošnje božične praznike praznujemo ob posebnih okolnostih, označamo razliko v razpoloženju med letos in sicer, je povedano, da nam sedaj tlačijo duha posebne, nenavadne skrbi in bojznosti...

Nad človeštvo so prihrumeli viharji, ki raznašajo po bojnih poljanah grozo, kri, trpljenje, smrt. Ali ti viharji pretresajo tudi duše njih, ki niso na krvavem bojišču. Odsev krvavega plamena pada tudi v duše teh poslednjih in pod odmevi groma na bojnih poljanah vztrepečajo v strahu tudi njihova srca. Saj so mnogi in premnogi, tisoči, stotisoči le telesno oddaljeni od krvavega bojišča, — duša, srce, misel, hrepenenje, koprnenje, strah in trepet pa jih prestavljajo tja k dragim svojcem, ki letos ne le, da ne uživajo božjega mira, ki ga je Kristovo rojstvo naznanjalo ljudem blage volje, ampak se ga tudi ne morejo nadejati za skorajšnje čase...! In vendar se bo danes iz milijonov koprnečih in vztrepetajočih duš dvigala molitev: povrni se nam mir...! Uboge duše, uboga srca! Dogodki, ki so kot mogočena, neodklonjiva, elementarna sila prihrumeli nad vas, niso še in — bojimo se — ne dozore še

tako hitro v toliko, da bi se razrešili v tisti mir, po katerem hrepenite ve in katerega povrnitve bi — ah — tako radi izprosil mi vsi v božično darilo! Ne, takim nadam se ne smemo še vdajati, takega miru se ne moremo še nadejati!

Ne preostaja torej drugega, nego da odklanjamo od sebe misel na tisti mir, ki bi pomenjal odložitev orožja, preganje boje in povrnitev njih, ki tam zunaj trpe in se bore na vročem bojišču in v mrzli zimi v toplo naročje neizmerne in nikdar uveljavljive ljubezni svojcev: mater in očetov, bratov in sestra, soprog in otročičev, in izvoljenih zaročnic...! Perspektivo na tak mir nam letošnji božični prazniki zapirajo.

Vendar naj človeštvo tudi danes moli za mir, ki more priti; za mir, ki sicer ne bo mir v gori označenem smislu, pa vsaj mir, ki bo pomenjal — pomirjenje v dušah, da jim bo olajšano pričakovanje onega pravega, resničnega, definitivnega miru.

Pred vsem pridi tolažba in moralno okrepilo njim, ki že žalujejo po kom, ki je že izdihnil na bojišču — da bodo z blažilno vdanostjo in duševno podkrepilni laglje prenašali kruti udarec, ki jih je zadel! Njih pa, ki še ni zadel tak udarec, ki v strahu in trepetu pričakujejo vesti o usodi svojcev, naj podkrepilata trdna vera in pomirljivo zaupanje, da se ne zgodi tisto najhujše ter da se jim ljubljeneč srečno reši iz viharjev v varno zavetje milih, dragih, ljubečih ga src!

Miru, ki bi prepolnil vojno furijo, se ne moremo še nadejati. Tem iskreneje želimo vsem pomirjenja v dušo, tolažbe, moralnega podkrepiljenja, da ne bomo tako hudo občutili posledic in bremen, ki jih je prinesel nad nas orkan, ki divja na severu in na jugu, na vzhodu in zapadu Evrope in celo daleč tam na širokih morjih in v drugih delih sveta. Spomini na Kristovo božanstveno misijo odrešenja naj nam vlijejo trdne vere in zaupanja, da srečno izejemo iz sedanjih težkih časov naša država in njeni narodi — zvesti jej, trpeči zanjo, zaslužni zanjo! Takega pripoznanja želimo kot letošnje božično darilo našemu slovenskemu narodu tem iskreneje, tem srčneje, tembolj, ker ga je tako vreden in ker že tako dolgo, dolgo in željno čaka na tako pripoznanje...!

Razne politične vesti.

O generalu Svetozarju Borojeviću pišejo sedaj madjarski listi naravnost oduševljeno, proslavljajoč njegove izredne vojskovodske vrline, proslavljajoč njega samega kot junakaškega branitelja domovine. Dopisnik »Az Ujsaga« pravi, da danes upirajo Madjari svoje oči v Borojevića kakor v kakega boga, da ga obožujejo. Ko je — pripoveduje dopisnik — general Borojević v Przemyslu meseca oktobra pregledoval čete, mu je ležalo v obrazu neko fanatično oduševljenje. Imenu Borojevićevemu sledijo povsod le vesti o zmagah... Borojević kot voditelj čet ne pozna nikakih razlik. Njemu je vsak hraber vojak enako drag, pak naj nosi zlat ovratnik, ali pa je navaden mož brez nobene zvezde. Tako slave Madjari vojskovodjo slovenskega imena in plemena in polagajo vanj vse svoje zaupanje, da dovede našo vojsko do zmage.

Kako se je razvijala Rusija. V reviji »Die Umschau« piše dr. Ernest Schulze o veliki ekspanzivni sili Rusije. Še leta 1500 niti ni bilo Rusije; obstajala je samo velika kneževina Moskvska, iz katere se je tekoma časov razvil sedanje rusko carstvo. Po aneksiji republike Novgorod je obsegala Rusija v letu 1505, ko je umrl Ivan III., 40.000 kvadratnih milj. Leta 1613. je narasla na 156.000 kvadratnih milj, leta 1776., ko je umrl cer Aleksej, oče Petra Velikega, je obsegala Rusija 264.000 kvadratnih milj. Car Peter Veliki je povečal svojo državo na 367.000 kvadratnih milj. Ko je umrla Katarina Velika leta 1796., se je razširila ruska država na

367.000 kvadratnih milj. Car Aleksander je povečal državo na 367.000 kvadratnih milj. Sedaj obseja Rusija prostor 407.000 kvadratnih milj. — Leta 1722. je štela Rusija 14 milijonov prebivalcev, leta 1782. 28 milijonov, leta 1815. 45 milijonov, leta 1849. 74 milijonov, leta 1887. 129 milijonov, leta 1898. 155 milijonov, leta 1914. 172 milijonov. Tako se je torej Rusija v zadnjih 400 letih razširjala za 30 kvadratnih kilometrov na dan.

Silnice iz vojne.

Strahovita bitka. Poročevalec »Arbeiter Zeitung« piše o bitki pri Limanovih: Prišli smo na gorski greben in tam se nam je odprl pogled na bojišče. Ob pobočju nizdol ob brezovem gozdu in potem na drugi strani doline po pobočju navzgor so impeljani strelski jarki in zakopi v nepretrgani vrsti, ki kakor rumena vrstica presekujejo svet pred nami. Ruski strelski jarki so nekje oddaljeni od naših komaj 100 korakov. Pri nekem poslopiju, ki je, okroglinokrog obdano z okopi, izpremenjeno v majhno trdnjavo, vidimo vojake-delavce, ki nesejo prvega delavca mimo nas. Stopamo nizdol ob robu brezovega gozda v kotanjo, skozi katero je napravljen strelski jarek. Kako strahovit pogled! Kar sem vedno smatral za pretiravanje, če sem čital o kupih mrtvecev, sem videl tu na svoje lastne oči. Drug na drugem, kakor v skladalnicah so ležali tu mrtveci, večina Rusi, med njimi pa tudi po kak ogrski domobranec in videl sem tudi ruskega že osivelega črnovojnika, ki je čepel v strelskem jarku in se je zdelo, da mirno spi. Tudi v obrazih nekaterih Rusov sem opazil, da jih je smrt doletela nenadoma in neopaženo. Nasprotno pa sem tudi videl pri marsikaterem mrtvecu od strahu spahčene poteze, ki so vzbujale v meni strahovito grozo. Posebno mi ostanejo neizbrisno v spominu široko odprte modre oči nekega mrtvega Ruša in zmazane krčevite poteze nekega drugega. Pri marsikaterem mrtvecu je bilo videti namesto lica s krvjo zalito brezoblično kepo, neki mrtvec Rus je imel zadnji del glave popolnoma odbit in krvavi možgani so se videli kakor bi ležali v odprti čaši. Cele zbirke grozo vzbujajočih ran, slika najstrašnejše smrtne grozote, ki se drugače nahaja posreči le v poredkoma v modernih bitkah in se je mogla zgoditi tu le zato, ker je bil ta brezov gozdič v noči od 10. na 11. decembra pozorišče enega najstrahovitejših bojev moza proti možu v tej vojni. Ne kroglice, temveč puška kopita in bajoneti so morili tu, na tleh morilni njivi (»Mordacker«) v bližini selišča, ki ima ominozno ime »Mordarkar«.

Dve pismi. Z gališkega bojišča zadnjih dni poroča vojni poročevalec »Arbeiter Zeitung«: Nad samotnim seliščem je zopet polje posejano z mrličmi in vsenaokoli leže kosci obleke, telečnjaki, kotličji, ostanki papirja in zmoečne vojnoposetne dopisnice z neizpolnjenimi pisavo. Nekci mrtvec Rus drži pismo v krčevito stisnjeni pesti. Nekci tovariš, ki zna ruski, je prečital pismo in ga prestal. V pismu se pravi: »Tisoče pozdravov od tvoje očeta, od tvojih bratov, od tvoje žene in od tvojih treh ljubih otročičev. Vsi te poljubljamo na tvoje sladke ustnice...« Drugo pismo sem našel poleg trupla ogrskega domobrankega desetnika Jenő D. Pismo se začinja: »Kedves apuskam« (»Ljubi atek!«).

Z belgijskega bojišča. Amsterdamski »Telegraaf« priobčuje sledeče pismo nekega belgijskega vojaka, ki je nameščen pri brzojavu v taborišču v Veurne — Am-

bacht: Dixmuiden, Pervoyse in Ypern so popolnoma razdejani. Na bližnjem polju je najti na vsakih pet do šest metrov takozvano »marmite«, kakor imenujemo jame, ki jih izkopavajo granate. Nemške 12centimetre kroglice izkopavajo jame, ki so poldrug meter globoke in poltretji meter široke, nemški 25centimetreški pa delajo celo jame, ki so globoke po tri, široke pa po štiri metre. V te jame pokopavamo naše mrtvece. Kjer so preje stale hiše, so sedaj le groblje kamenja. Ne mislite nikakor, da bi bil tudi z eno nogo kedaj stopil na francoska tla. 6. oktobra, po padcu Antwerpna, smo morali hitro bežati, kajti Nemci so nam bili za petami. Prodrli so do Dixmuidena in odtlej nisem prišel več iz Veurne. Od prve polovice oktobra dalje se bije strahovita bitka ob Yseri in traja dalje z neznanako besnostjo in ljutostjo. Oba brega reke sta le velikansko pokopališče. Dokoder sežejo oči, je sama ravnina brez drevoja in grmovja in veliko vasi je bilo tu videti prej. Od vseh vasi, ki so ležale ob obeh straneh Ysere ni videti ničesar več, kvečjemu da stoji tualitam kak kos hišne podrtine, polomljena vrata, ali kak steber. To so znamenja, da je bila nekaj tamkaj vas. Se vedno se čuje neznošno brencanje granat, ki ga je slišati kakor levje tuljenje ponoči. Naša divizija je bila nadomeščena po desetdnevem bivanju v strelskih jarkih. Ni potrebno pripovedovati, kako neprijetno je ob slabem vremenu živeti v prekopih, poslušati nad seboj v zraku brencanje granat in šrapnelov ter gledati eksplozivne kroglice, ki mečejo zemljo v zrak kakor prašni smrk. Kakor hitro so prekopi odkriti, prihaja potem smrt in spravlja svojo žetev. O ranjenih ne maram govoriti, se ne da popisati. Mnogokrat se dogaja, da ni bilo mogoče v prekope spraviti živih, ker so preprečevale donos granate. V marsikaterem jarku stoji voda po dvajset do trideset centimetrov visoko, v drugih pa sega še mnogo višje. Življenje telegrafista tu ni posebno zaviljivo. Če naše položaje obstreljujejo s šrapneli in granatami, se plazimo po trebulu po močvirju in blatu do prekopa, ki morajo biti v zvezi z glavnim stano. To je šport, pri katerem gre za življenje. Seveda mora eden naših ljudi opravljati službo pri brzojavnem aparatu. Nadomešča se na eden ali dva dneva. Dames in jutri moram na vojno pošto št. 1. ki je ob Yseri. Treba je zelo paziti. Tvega se življenje in zato se ne potegujemo ravnno za to službo. Nasprotno. Pač ni zabava, če mora človek sedeti štiriindvajset ur v prekopu, ko veter brije okoli ušes in dež lije kakor iz škafa.

Mučno delo. Nekci nemški poštni uradnik, ki je osemdeset dni upravljal težavno službo pri vojni pošti na nemško-francoskem bojišču, piše v svojih spominih v nekem nemškem listu: Bili smo v neki francoski vasi, ki jo je zasedla naša vojska. Pred razstreljeno cerkvijo je bila nameščena vojna pošta. Urejali smo tisoče pisem, dopisnic, zamotov za naše vojake. Proti večeru je prišel ukaz, naj se nemudoma pripravimo in umaknemo, ker da je treba iz taktičnih vzrokov Francoze z dozdnevni umikom pritegniti v ono vas. Delali smo z mrlično hitrostjo, kajti od časa do časa so se razletavale granate v oddaljenosti petsto do šeststo metrov. Skušali smo pošto naloziti na ročni vozček, ker je priprava municijskih voz morala v fronto. Toda vozček je bil precej majhen in tako je šest poštnih zavojev, v katerih je bilo nekaj tisoč pošiljatev, moralo ostati tamkaj. Ni bilo drugega izhoda: če ne najdemo drugega vozila, bo treba, da uradnik, ki ostane na mestu, uniči one pošiljke. In ta uradnik sem bil jaz. Čakal sem še vedno upajoč, da spravim zavoje na kak vračajoč se prazen municijski voz. Toda zastoj sem čakal. Grom sovražnih topov je prihajal vedno bliže. S težkim srcem sem se moral odločiti za uničenje pošiljatev. Hudo me je bolelo: koliko spominov, koliko upov, koliko vroče pričakovanih poročil naj uničim. Videl sem vse te pozdrave ljubic, nevest, žen, sorodnikov, vse te srčne izlive, ki so tako lepi sredi vseh teh grozot, te brezštevilne besede tolažbe, krepiča in upanja, ki bi bile morda zadnja sladka tolažba onim, ki se morda ne vrnejo več. Stotine ljubih darov, stotine drobnih izdelkov ženske roke, ki so bili poslani na bojišče in bi mogli okrepiti marsikatero dobrega tovariša, ki bi mogli podati nove nade in radosti — vse

to, kar je vzkliko iz najplemenitejšega čustva, vse to sem moral — vreči v ogenj. Pošta se namreč ne sme za nobeno ceno prepustiti sovražniku, ker bi iz nje spoznal položaje naše vojske in bi stotisočim vojakom mogla pošta, ki bi se okristil z njo sovražnik, napraviti veliko škodo. Spomnil sem se tudi, da tako sežiganje poštnih pošiljatev povzroča brezštevilne pritožbe proti vojni pošti — ne da bi jaz kaj mogel za to. Toda za te pritožbe bi mi ne bilo nič. Pograbila me je jeza, velikanska jeza, da moram uničiti, kar sicer nima niti velike gmotne vrednosti, pač pa neizmerno idealno vrednost, česar se drži toliko solz, toliko upov, toliko hrepenja revnih človeških src. Spomin na ta dogodek je eden najinljivejših dojmov, kar sem jih doživel.

Rodin o vojni. Najgenialnejši med modernimi francoskimi kiparji, Auguste Rodin, biva sedaj v Rimu. Eden sotrudnikov lista »Giornale d'Italia« je imel z umetnikom razgovor, v katerem se je Rodin izjavil tako-le: »Mi Francozi se borimo. Naloga je težka, ali ne zadaja nam nikakega strahu. Vemo prav dobro, da je nasprotnik nad vse močan, nad vse žilav in močan v odporu. Ali napravil je svoj račun brez duha, ki danes nas preveča. Morala čet je vzvišena nad vsako pohvalo. Vsak vojak ve, da brani življenje domovine.« Na vprašanje, zakaj je zapustil svojo domovino, je odgovoril Rodin: »Prišel sem semkaj, ker sem v Parizu preveč trpel. Živci so mi popolnoma razdejani; bilo mi je, kakor da me je omamilo gromenje topov. Imam dva ateljeja: enega v Parizu, drugega na deželi. Misel, da bi mogli nekoga dne priti sovražniki in razdejati moje posest, me je spravila skoro v obup. Zato sem raje pobegnil v Italijo. To je bila že dolgo moja želja ljubljena. Sedaj iščem ateljeja, ki bi bil eleganten, ali obenem udoben, kakršnega pač treba za moje starost. V prostoru, ki je mrzel, ne morem več delati. Delati pa hočem. Hočem se ponašati s svojim delom v trenutku, ko vsi moji moje domovine stoje v boju. In tudi ostancem tu, dokler bo pač trajalo...«

Bombardiranje Varšave z aeroplanov.

Iz Berolina poročajo 23. t. m. sledečo vest, ki pa doslej še ni potrjena po uradnem sporočilu nemškega glavnega stana in tudi ne po poluficijoznem Wolffovem uradu, vsled česar seveda ne moremo prevzemati odgovornosti za nje resničnost. Vest se glasi:

»Po osemdnevem miru je v soboto Varšava preživela zopet nekaj strahovitih trenutkov. Tekom treh ur in sicer od 6 do 9 zjutraj je neprestano pokanje eksplozivnih bomb pretresovalo ozračje. Več hišnih zidov se je porušilo. Kmalu nato se je začelo tudi stokanje ranjenec in tarnanje tistih, katerim so bili svojci ubiti pred njihovimi očmi. Tekom tega časa sta dva nemška aeroplana vrgla na mesto kakih osemdeset bomb. Bombe so bile dolge po 18 centimetrov. (Ali p more aeroplan vzeti tako težo s seboj? 18 centimetrov dolga bomba mora tehtati vendar najmanj 3 do 4 kilogramov, skupaj torej najmanj 240 do 320 kilogramov, na aeroplanu poleg navadne obremenitve torej le 120 do 160 kilogramov več?) Z ozirom na zgodnji jutranji čas še ni bilo na ulicah skoro nič prometa. Le več polkov je v gostih kolonah korakalo po ulicah, vendar pa vojaštvo baje ni bilo nič poškodovano. Nasprotno pa je bilo pod deloma razrušenimi hišami baje pokopanih zelo veliko oseb. V Varšavi trdijo, da število žrtev znaša približno tisoč. Med drugimi je padla ena bomba na teraso prejšnjega kraljevega gradu. Drobec te bombe je usmrtil enega najodličnejših zastopnikov deželne administrativne uprave.«

Tako to poročilo, ki je, kakor ponovno poudarjamo, iz privatnega vira in je priobčeno v graški »Tagespost«. Naravnost čudno se nam zdi v tem poročilu, da ni bil po osemdesetih bombah poškodovan niti eden vojak, ko so vendar cel polki korakali po ulicah, in da je bilo poškodovanih okrog tisoč oseb — ali vojaki niso »oseb«? — ko na ulicah ni bilo »skoraj nič prometa«. Zakaj poročilo ne imenuje onega »enega najodličnejših zastopnikov administrativne uprave«? Če ve poročevalec, da je »eden najodličnejših«, potem mora tudi vedeti, kdo je. Navajanja krajev in oseb-

sile modre nogavice, nizke čevlje in srebrne prstane in ki so dišale po mleku. Prije so se za roko in so se razvrstile po vsem travniku. Ravnokar se je vršilo ogledovanje, in poljedelci so se podali v prostor, ograjen s kofli in z žicami.

Tam so v dolgi vrsti stale živali, določene za presojo. Po tleh so se valjali debeli prešiči; teleta so mukala in ovce so bleketale. V travi so ležale prežvekujoče krave in so mežikale s svojimi težkimi trepalnicami, če so jih nadlegovale mušice. Vozniki z golimi rokami so držali na uздаh vrance, ker so se v bližini pasle kobile s sklonjeno glavo, dočim so njihova žrebata počivala v sencih in sešala iz materinih prs. Izmed množičnih živalskih hrbotov je tuptam molel kvišku svetel rep, par ostrih rogov in glave možkih, nahajajočih se med živalmi. Tam ob strani, v posebnem oddelku, so prikazovali velikega, črnega bika, ko so mu bili vtaknili v nos železen obroček in ki je stal tako nepremično, kakor da bi bil iz bron. Otrok v razcapani obleki ga je držal privezanega na vrvi.

Med vrstami so kmalu prihajali razsodniki s počasnimi koraki, preiskali vsako posamezno žival in so se na tihem posve-

PODLISTEK

Madame Bovary

Roman. — Spisal Gustave Flaubert.

Gostilničarka je še vedno nemo zrla proti kavarni »Français«, in gospod Homais je neovirano nadaljeval: »Dal bog, da bi bili naši poljedelci kemiki in da bi slušali glas znanosti! Še pred kratkim sem spisal knjižico z naslovom: »Kako se priraja jabolčnik?«, ki sem jo poslal kmetijski družbi v Rouen. Doletela me je vsled tega čast, da so me izvolili za člana oddelka za sadjarstvo. Da, ko bi le javnost izvedela o mojem delu...«

Tu je lekarnar prenehel, kajti zdelo se je, da ga gospa Lefrancois ni poslušala.

No, ali ne čujete hrupa, ki prihaja od tam? Je vzkliknila razburjeno. »Da je sploh dovoljeno kaj takega! In razjarjena je dvignila roko in je s prstom pokazala proti krčmi svojega konkurenta, iz katere se je razlegalo petje čez cesto.

»No, dolgo tudi ta ne vzdrži več.« je pripomnila, »še osem dni, potem bo moral zapreti svojo beznico!«

Homais je z začudenjem sprejel to novico. Gospa Lefrancois je naglo stopila k njemu in mu je šepnila na ušesa: »Kaj, ali vam ni nič znanega o tem? Še ta teden pride na boben. Lhereux je njegov glavni upnik in s svojimi menicami mu je zadržal vrat.«

»Kako strašna nesreča!« je vzkliknil lekarnar, ki je rabil pri vsaki priliki visokoleteče fraze.

Gostilničarka mu je jela pripovedovati historijo od začetka do konca, ki jo je bila izvedela od Teodorja, sluge gospoda Guillaumina; dasiravno je črtila Telliera, je vendarle grajala Lheureuxa in ga je zmerjala z oduhovanjem.

»Ah, tu prihaja,« je vzkliknila. »Tam do li pozdravlja gospo Bovary, ki nosi zelen klobuk. Vodi jo za pazduho gospod Boulanger.«

»Gospa Bovary?« je vzkliknil Homais. »Morda ji bo drago, če ji preskrbim sedež v bližini peristila?«

Ne da bi bil dalje poslušal gospo Lefrancois, ki bi mu še pripovedovala o tistem slučaju, se je lekarnar naglo odstranil smejočega obraza in lahkega koraka, pozdravljajoč na levo in desno, dočim so škrici njegove suknje vihrali v vetru.

Toda Rudolf Boulanger ga je zapazil že oddaleč in se mu tako naglo izognil, da se je gospa Bovary upehana ustavila. Dejal ji je z brutalnim nasmehom: »Hotel sem se samo umakniti temu debeluhu, temu lekarnarju.«

»Kaj je menila s tem?« je Rudolf vprašal samega sebe in je skrivoma opazoval Emo.

Toda njen obraz je bil miren, tako da ni mogel uganiti njenega namena.

Njen fini profil se je v jasni svetlobi odražal od širokih krajev njenega klobuka, čigar svetloredči trakovi so bili zvezani pod podbradkom. Njene oči z dolgimi, zvinitimi vejicami so gledale naravnost predse in so se zdele kakor zakrite s pajčolanom, dočim je žarela na njenih sicer tako blehlih licih lahna rdečica. Videti je bilo, kako se je pretakala kri pod njeno nežno poltjo, in njen nosok se je zdel rožnat. Glavo je imela nekoliko sklonjeno in med njenimi ustnicami so se svetili njeni kot sneg beli zobje.

»Bogve, če se ne norčuje iz mene?« si je mislil Rudolf.

Toda Emin gib je pomenjal le svarilo, kajti gospod Lheureux se jima je priključil in jo je nagovarjal od časa do časa z

nih imen so vendar najboljša izpričevala resničnosti kake trditve.

Kakor rečeno, to poročilo dosedaj še ni potrjeno oficijelno po vojaški oblasti in z ozirom na nesoglasja, ki se nahajajo v njem, najbrž tudi ne bo, ali pa vsaj ne v taki obliki, ob navajanju takih neverjetnih dogodkov. Vprašamo torej; ali je koristno za stvar samo, da nemoteno prihajajo taka izmišljena poročila v svet? Resnico: ne pa izmišljotin: to bi še posebno v sedanjih časih moralo biti načelo vsega poročanja! In vendar so časniki, ki vsaj vsak drugi dan ujemajo po...

dij v varstvo svojih poslatištev in državnih pripadnikov, se je rečena pogodba varovala na ta način, da so vsaki vojni ladji pred prehodom izročili pismeno dovoljenje sultana.

Okrog Verduna.

(Slika z zapadnega bojišča.)

V »Journal de Geneve« pripoveduje Georges Wagniere, ki se nahaja sedaj kot vojni poročevalec na bojišču, sledeče o Verdunu: Verdun je preстал tekoni zadnjih stoletij dve silni obleganji. Leta 1792 so ga zavzeli Prusi. General Bearepert, takratni trdnjavijski poveljnik, si je raje popognal kroglo v glavo, kakor da bi se vdal. Leta 1870 je bil Verdun od 13. oktobra naprej oblegan skoro cel mesec in se je vdal kljub slabemu obrambnemu stanju še le dne 8. novembra. Pozneje je dobil popolnoma moderne utrube, tako da je danes eden najbolj utrjenih krajev na svetu in ima namen, zapirati iz Metz prihajajočemu sovražniku pot v Champagno.

Takoj začetkom izbruhov vojne je vlada pozvala tamošnje prebivalstvo, naj zapusti mesto. Vsi prebivalci, ki so zamogli odpotovati, so to tudi storili. Verdun je do dve tretjini izprazen. Hoteli so zaprti in le vojaška avtoriteta nam je zamogla prekrbeti neko gostilno za prenočišče. Hođim po samotnih ozkih potih. Pozno je in ni srečati nobenega človeka. Nobenega na obrežju, nobenega na mostu. Slišati je z obrežnega obzidja le šumenje reke. V sled nemških letal ne gori nobena luč; edina svetloba prihaja od lune, ki se blesketa v vodi Meuse. Temne hiše spe pod nogami trdnjave. Ure ni bilo mogoče odstraniti in naznanja še vedno krepko vsako četrt ure.

Zjutraj smo si ogledovali forte, ki obdajajo mesto krogkrog. Nemške čete so oddaljene približno pet kilometrov. Onstran reke markira neki potok mejo. Tamkaj se nahaja gozd Forges, bolestan točka, kjer se neprestano vrše boji. Kakor poroča poveljnik, je padlo tjakaj že nič manj nego 10.000 strelcov iz težkih topov.

Obstali smo sredi poti in general nam je pokazal na karti pozicije Nemcev. Kar se ustavi: »Kaj pa je to?«

Pred nami so se premikale sence in ko so se približale v megli, smo zapazili francoske vojaške, ki so privedli s seboj tri nemške ujetnike. Podčastnik, ki je bil ponosen na to dejanje, je pripovedoval, kako je v gozdu sovražnika presenetil in zajel. Nemci so stali po vojaško. Bili so že v zreli starosti, z dolgimi bradami. Eden izmed njih, ki je imel podoficirske zvezde, je imel jako inteligenten obraz. Na vprašanje generala je pripovedoval, da so vsi trije Poljaki iz Gdanskega okraja, on sam arhitekt in govori perfektno francoski. Imel sem pozneje priliko, da sem videl njegov dnevnik, ki je pričal o krasni pisavi. Obrnil sem vso pozornost na besede: »Danes smo po silnih bojih zasedli vas.« Stopil sem v prazno hišo. Tiktakanje ure v zaluščeni tili sobi, po oglašajočem šumu bitke, me je spominjalo na domačo hišo.

Vrnili smo se, da si ogledamo severozapadni oddelek in general nas je na priprost način informiral o njegovi osebni vlogi tekom boja. Verdunska armada je bila predstraža francoskih sil in šlo je zato, da se vzdrži ta pozicija za vsako ceno. »Imel sem le tri armadne zборе,« je pripovedoval, »in Nemci so bili dvakrat močnejši. Sedaj smo si v silah precej enaki.« Kdor gre preko višin Meuse, zapazi pred seboj široko ravnino. Na zapadu leži Verdun, silno majhen ob bregu reke, na desnem bregu leže utrube, s katerimi je Verdun zvezan z močno trdnjavo Toul. Vzhodno od grčev se razteza ravnina Woewre, ki križa pot, ki vodi v Metz. Megla se je dvignila in pod sabo vidimo v daljavi vasi, gozdove in ceste, po kateri jahajo konjeniki. Južne utrube (Saint Michel) in del ravnine Woewre je v nemških rokah.

Sli smo v Eix, odkoder je slišati grmečnje topov. V Haudiomontu smo se morali ustaviti. Pod temi drevesi se vrše boji že cele tedne. Za vasio se nahajajo nemške baterije in nebo je skoro nevidljivo vsled dima topov in bliskov šrapnelov. Na neki cesti je videti par kmetov, ki so se drznili obdelovati polje med obema sovražniškima frontama in ki gonijo sedaj svoje konje, da pridejo kolikor mogoče hitro iz te-

ljudje, ki so danes tu, nimajo pojma o lepem kroju.

Nato sta govorila o dolgočasnem življenju, ki vlada na deželi, in ki uničuje eksistenco in marsikatero iluzijo.

»Če pomislim na to,« je dejal Rudolf, »se me loti globoka žalost...«

»Vas?« je vzkliknila začudeno. »Toda menila sem, da ste vedno veseli.«

»Navidezno da, ker se navadno rogam vsemu; toda če sem sam, če se svetijo križi v mesečini, tedaj se večkrat povprašam, da-li bi ne bilo bolje, ko bi šel k onim, ki počivajo v miru tam dol.«

»Ali ne mislite na vaše prijatelje?« ga je izpraševala.

»Prijatelje? Kje pa so? Ali jih sploh imam? Kdo se briga zame?« je vprašal z navidezno žalostnim obrazom.

Tu sta morala stopiti narazen, kajti med nju je stopil mož s celo goro stolic na hrbtu. Bil je tako obložen, da so se vidle samo njegove coklje in njegove iztegnjene roke. Bil je grobar Lestiboudois, ki je prinašal vse cerkvene stolice. Poln iznajdljivosti, kadar je šlo za njegovo korist, se je poslužil tega sredstva, da bi kaj zaslužil na današnji slavnosti. Občani, katerim je bilo prevročje, so se kar tepli za sedeže, ki so še dišali po kadilu.

ga nevarnega kraja. Baterije streljajo dalje in opazovali smo dolgo ta prizor, ki vsled daljave komaj moti večerni mir.

Domače vesti.

Njeg. ces. in kr. visokost nadvojvoda Fran Salvator je prišel dne 21. t. m. v t. hnično obratno centralo pisarne za vojno pomoč c. kr. ministarstva za notranje stvari ter si je ogledal vse oficijelno prodajne predmete in je mogel tudi opazovati živahno delovanje, ki se razvija v teh prostorih ravno v božičnem tednu. Njeg. cesarska visokost je nakupil več božičnih predmetov in novoletnih razglednic kot božične darove za svojo visoko rodbino.

Slike Njeg. Veličanstva cesarja na korist vojne oskrbe. Pisarna za vojno pomoč je izdala na korist oficijelne vojne oskrbe večje število slik Njeg. Veličanstva cesarja. Pred vsem je reproducirana v platinškem postopanju izrazita slika pl. Jovanoviča v dveh velikostih: po 10 in 5 K. Oficijelni vojni oskrbi posvečeni posnetek cesarja z nadvojvodo Franom Josipom Otonom se izdeluje fotografčno v ateleju Kosel v budoarskem formatu po K 3.50 in v kabinetnem formatu po K 2.40. Ista slika je izšla v zadnjem času v večjem formatu (23:30) kot heliogravura in je po svoji posebno lepi izvedbi in po svoji nizki ceni 2 K posebno primerna za urade, šole in hotele. Povod za naročitev te posebno cenene slike je dala okolnost, da je hotel Sacher na Dunaju nakupil dragocene originalne fotografije za oddenjenje svojih hotelskih sob. Naj bi bil ta zgled najširšega posnemanja. — Risba s svinčnikom Njeg. Veličanstva od arhitekta Bergerja je tudi pomnožena in je omenjati te slike radi nje posebno fine izvedbe. Cena je 50 vin., z ovalnim pozlačenim okvirjem in steklom pa 4 K. V enaki izvedbi je izšla tudi slika nemškega cesarja. Vse slike je naročiti potom tehnične obratne centralne pisarne za vojno pomoč, Dunaj, L. Hoher Markt 5, ali potom večine trgovin z umetninami.

Izplti kandidatov za učiteljvanje na trgovskih šolah. Naučni minister je izdal — kakor nedavno na vodstva izpraševalnih komisij za učiteljvanje na srednjih šolah — enako naredbo tudi na izpraševalne komisije za učiteljvanje na trgovskih šolah. Tistim kandidatom, ki stoje pred ključurnimi in ustnemi izpiti, a morajo biti pripravljani na poklic k aktivni vojaški službi na podgl. črnovojniškega pregledovanja, je na njihovo prošnjo nemudoma določiti izreden termin za izpite, da morejo ti kandidati še pred nastopom vojaške službe dovršiti svoje izpite usposobljenosti.

Kje je moka po maksimalnih cenah? Prejeli smo: Slavno uredništvo! Prosim Vas, javite v Vašem cenjenem listu, kje se dobiva moka (pšenična) ali zmes po K 49.90, kakor jo določa vladna naredba? Povpraševali smo tu in tam, a nisimo jo mogli dobiti. Ne na debelo in ne na drobno se ne dobi te moke, ki bi zelo dobro došla nam revnejšim slojem. Ako pa je res, da se moka po K 49.90 ne dobi v celem Trstu, potem prosimo slavno vladno, da stori svojo dolžnost. — Slede podpis. — Take in enake pritožbe dobivamo danzadnem in prepričani smo, da popolnoma odgovarjajo resnici, namreč subjektivni, dočim pa se z druge strani prav tako zatruje objektivna resnica, da je take moke v Trstu, da je pa trgovci nočejo prodajati, češ, ker bi imeli po tej ceni premalo dobička pri njej. To je prav tako, kakor je tudi s kruhom: Le vprašajte v Trstu po kruhu, ki naj bi bil po 56 vin. kilogram. Zjutraj ob 8 ga že ne dobite, češ da je že ves razprodan. Seveda je lahko razprodan, ker ga peki iz istega vzroka ne pečejo, iz katerega trgovci ne prodajajo zgoraj omenjene moke. Zato se tudi mi v imenu občinstva obračamo na oblast, naj tu napravi red!

Magdalienska podružnica CMD priredi danes dne 25. t. m. ob 3 1/2 pop. v ovorani »Gospodarskega društva« navadno božično c. mlade otroške kuhinje. Ker so letos izostali malone vsi dohodki, a ker je ta podružnica namenjena enemu najbolj ogroženim predelov naše okolice, da moramo, ako hočemo hraniti svojo narodnost, paziti takorekoč na vsako otroško dušo, da nam je ne odnese vedno in povsod prežiči sovražnik: prosimo slavno občinstvo v teh težkih časih podpore, ki nam jo da z malo žrtvijo, ako se obino udeležiti današnje prireditve — da bomo tako mogli še nadalje dati bomo kosilce siromašnim otročičem.

Pri c. kr. ravnateljstvu drž. železnice v Trstu se odda potom javne ponudbe dobava in montiranje železnega nosila za železniški most čez potok Piščenca v km 16 7.8 blizu postaje Kranjska Gora na progi Trbiž-Ljubljana v skupni teži približno 150. Vložni rok 20. januar 1915. Podrobni pogoji so razvidni iz časopisov »Avvisatore Dalmato«, »Osservatore Triestino« in »Laibacher Zeitung« ter se izvedo pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu, v oddelku III.

Danes popoldne ob 3 se bo vršila pri Sv. Jakobu v telovadnici Ciril-Metodove šole že nanajzena božičnica gojencev otroškega

Ivan Krže Trst, Piazza S. Giovanni 1 Zaloga kuhinjskih in pisarnjskih potreb. Min od lesa in platin, škaf. vrent, tobakov in kad, odličnih, lopat, rezak, nit in kuhinjskih nožev, jarkov in metal ter mnog. drugih v to strobo. Priporoča svoje trgovine s kuhinjske potrebe vrste bod od porcelana, samje, emalje, hostarje ali cianke sodalje pametanostjo, hitro in k. Za gostilničarje, pipe, kroglje, ostanje in stoblene posode za vico

Veselo novo leto se obeta vsakomur, ki gla-om današnje priloge »Srečkovega zastopstva« v Ljubljani naroči izborni dve vrednostni srečki, kajti v srečnem slučaju za more že v prihodnjih dneh dobiti čez 150 tisoč kron naše veljave. povru pa še 4.000 frankov popolnoma zastoj. Naj nihče ne zamudi te ugodne prilike!

CEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosákova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja ulici delle Poste šte. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

10% čistega dobička daje Ciril-Metodovi družbi knjigarna GORENJEČ & Co., ulica Caserma št. 16 (zraven kavarna Commercio).

Dr. PEČNIK Dr. PETSCHNIGG TRST, VIA S. CATERINA ŠTEV. 1. Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8-9 in 2-3 in specialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11 1/2-1 in 7-7 1/2

Skladišče oglja in drv za pivno petroleja in starih materiala Josip Miceu Trst, ulica S. Ciliano 2. (Sv. Ivan) Tel. 2032

Plačam po najvišji ceni ovčjo volno bodisi oprano ali neoprano. Kdor jo ima, naj jo takoj ponudi tvrdki J. MEDVED, GORICA.

Dr. HORVATH TRST, CORSO ŠT. 17 Specialist za KOŽNE in SPOLNE BOLEZNI ŠIBKOST in NERVOZNOST za BOLEZNI v NOGAN in SKLEPIN. Sprejema od 11-1 pop. in 3-5 zvečer.

MILJAVAC ANŽON zaloga vina na Proseku šte. 131 priporoča p. n. občinstvu in gostilničarjem svojo najizbornejšo iatrsko vino domačega pridelka iz Vrsara (Orsera). Cena po dogovoru izven vsake kureuce. Prodaje se od 1/4 hektolitra naprej.

Caffè Nuovo (NOVA KAVARNA) Trst, Piazza Barriera-Settefontane Prva udobnost. Bozata izbora ča-nikov. Prvor-tne pija e. Hladil vseh vrst. Biljardi Seiferd. TELEFON 19-81. Poleg kavarni se nahaja tudi izvrsten BUFFET, kjer se prodajajo mizla je dila, vino in Dreh-rjevo pivo. Spr-jema se naročila na dom. Priporoča se udani

FRANJO ABRAM, lastnik.

IGNAZIO POTOCNIG TRST ulica Riborgo šte. 28, vogal ul. Beccherie (Podružnica v ulici Barriera vecchia šte. 23) Velika izbora možkih in deških oblek. Črni in modri paletots. Ranglan, Ulster v sivih in rujavih barvah. Suknje s kozuhovine. Velika izbora možkih pletenic (maj). Rumene in modre obleke za delavce. Izbora blaga za moške obleke. Sprejemajo se naročila po meri

Velika zaloga in tovarna pohištva ANDREJ JUG - TRST via S. Lucia 5. via Fabbri 10. Bogata in lepa izbora finega in navadnega pohištva in tapetarij. Telefon 17-30 Svoji k svojim!

Veliko skladišče klobukov dežnikov, bele in pisane srajce, izlask. platna žepnih robce, možkih nogovic itd. K. Cvenkel Trst Corso 28 Cene zmerne. -- Postrežba točna. Narodna trgovina. -- Narodna trgovina.

Fratelli Rauber Trst, ul. Carducci 14 (ex Torrente) Zaloga ustrojenih kož Velika izbora potrebščin za čevljarje. - Specialiteta potrebščin za sedlarje.

Točne ure prodaja Emilio Müller najuglednejša in najstarejša prodajalica ur v Trstu, ulica S. Antonio (vogal ulice S. Nicolò) Velika izbora verižic, zlatih, srebrnih, kakor tudi stenskih ur vsake vrste l. t. d. Ustanovljena l. 1889.

Karel Delami po visokem c. kr. namestništvu koncesionirani zobotehnik Trst, ulica Belvedere št. 4. M. n. ORDINACIJA od 9 do 1 in od 3 do 6.

JOSIP STRUCKEL Trst, vogal ul. Nuova-S. Caterina Nov prihod volnenega blaga za moške, in ženske, zelir, batist in perljiva svila za jopice. -- Svilenna in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srajce moderci. Veznine in drobnarije, preproge, zavese, trlži po izjemno nizkih cenah.

Na Najvišjem dovoljenju njegovega c. in kraj. apostol. Veličanstva IZREDNA

C. kr. državna loterija v vojne preskrbovalne namene Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobtkov v skupnem znesku K 625.000. Glavni dobitek znoša 200.000 kron. Zrebanje se vrši javno na Dunaju 13. pro-inca 1915. Srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za d. brodelne loterije na Dunaju, III. Vordere Zollamtstrasse 5, v loterijskih nabiralnicah, tob. karnah, da čih, poštnih, telegrafskih in železnih uradih, mehaniz. in. Igralni načrt za prodajalce srečk brez. I. in S. ečke se dopoljuje poštne prosto. C. kr. Glavno ravnateljstvo državnih loterij (oddelek za dobrodelne loterije)

SLAVIJA vzajemno zavarovalna banka v Pragi Rezervni fond K 63,432,101-92. Izplačane odškodnine in kapitalitje K 129,965,304-23. Divid. se je dostaj izpl. 2,899,793-26. Po veličnosti druga vzajemna zavarov. našo državo z vsesokoj slov. narodno upravo

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in prem. čitne proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje. Zavaruje tudi proti vlomu. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu V. CEGNAR, ulica Caserma 12, TELEFON št. 21-47

Dardanele.

Ob sedanjem evropskem konfliktu se obrača zopet splošna pozornost historičnim utrdbnim napravam ob vratih Carigrada. Važnost te morske ožine so izpoznali že v davnih časih. Del še danes obstoječih utrdb — seveda mnogo moderniziranih tekom časov — izhaja še iz prvih časov turškega gospodstva nad Carigradom. Z gradbo so začeli že v letu 1462. Pozneje so zanemarjali utrube, ali v letih 1864 do 1877 so jih zopet prezidali. Kasneje se je moderniziranje nadaljevalo pod vodstvom slavnega belgijskega trdnjavskega stavbenika Brijalmona. Novo pobudo k moderniziranju je dala grško-turška vojna v letu 1897 — v času, ko je turška mornarica morda v stadiju najhujšega zanemarjanja, ta, da je bilo celo malo grško brodogve v nevarnost za glavno mesto Turčije. Z veliko intenzivnostjo pa so od začetka vojne z Italijo delali na prezidavi utrdb in sicer so obrambno sposobnost izpopolnili z najmodernejimi sredstvi. Drzna rekognicijska vožnja italijanske torpedovske flotilje pod kapitanom Millo (dne 18. julija 1912) — ki je, kakor znano, vdrl v morsko ožino — je dovela do negativnega rezultata v toliko, v kolikor so Italijani na podlagi tega rekognosciranja odnehali od forsiranja morske ožine, ker neizvedljivega.

Turško brodogve je v l. 1334 prvokrat vdrl v dardanelsko cesto, a bilo je uničeno po francosko-beneškem brodogvu. Pod vlado carice Katarine II. je med rusko-turško vojno l. 1768-74 vdrla v Dardanele ruska eskadra (pod Elphinstonom) dne 26. julija 1770. Dne 19. februarja 1807 se je posrečilo angleški, iz 8 linijskih ladij in 4 fregat in drugih vozil obstoječi floti pod admiralom Duckworthom, da je prodrla skozi dardanelsko ožino do Carigrada. Toda Turki so v največji naglici popravili utrube na kopnem, vsled česar je bilo angleško brodogve prisiljeno v hitro umaknitev ter je imelo pri tem znatne izgube.

Prva prepoved prehoda brez dovoljenja od strani Turčije izhaja že iz leta 1809. Dne 13. julija 1841 je sklenila petorica glavnih vlad Evrope s Turčijo dardanelsko pogodbo, po kateri so neturške vojne ladje smele le z dovoljenjem turške vlade pasirati morsko ožino. Ta pogodba je doživela večkrat izpremembe. Tako je bila v letu 1856 izpopolnjena v smislu, da naj bi bil vojnim ladjam tujih vlad za vedno prepovedan vhod v Dardanele. Potrditev zapretja Dardanel za tuje vojne ladje je dal še londonski protokol (13. marca 1871) in končno berlinski kongres (13. julija 1878). Tedaj se je zapreje Dardanel za tuje vojne ladje naložilo turški vladi naravnost v dolžnost. Vendar pa je Turčija dne 16. septembra 1891 sklenila z Rusijo separatan dogovor, s katerim so se sklepi berlinskega kongresa izpremenili v toliko, v kolikor naj bi bilo ladjam takozvanega dobrovoljnega brodogva Rusije dovoljen prehod dotle, dokler bodo vozile pod trgovsko zastavo in niso imele nikakih čet na krovu. Formalnosti berlinske pogodbe so se vedno striktno izpolnjevale. Ko so n. pr. v pozni jeseni 1912 v Carigradu izbruhnili nemiri in so evropske vladile pošle za vsak slučaj po nekaj vojnih la-

tovali med seboj. Eden izmed njih zelo učenega obraza, je od časa do časa nekaj zapisoval v knjigo. Bil je predsednik razsodišča, gospod Derozersays de la Panville. Ko je ugledal Rudolfa, se mu je takoj približal in ga je vprašal:

»Kako to, gospod Boulanger, da nas puščate na cedilu?«

Rudolf je zatrjeval, da pride tudi on k presojevanju, toda ko se je predsednik zopet oddaljil, je dejal Emi: »Bodo lahko čakali, da pridem k njim. Vaša družba mi je tisočkrat ljubša.«

Norčeval se je iz razstave, a je vendar le kazal orožnikom svoj modri listek, na katerem je bil označen za člana jurije, da se je ahko svobodneje kretal po razstavi; ustavil se je pred marsikatero lepo življajo, da jo je pokazal gospe Bovary, ki pa ni posvečala posebne pažnje njegovim razlagam. Rudolf je to opazil in se je jel rogati skupno z njo neokusnim oblikam Yonvilčank. Nato se je sam opustil, da ni dostojno obleden.

»Da, če človek biva na deželi...« je nadaljeval.

»Se pač ne izplača lepa obleka.« je dovršila Ema.

»Seveda ne,« je pripomnil. »Saj vsi ti

vrta šentjakobske podružnice CMD. Pridite vsi na to božičnico, da vidite, kaj so se naučili naši malčki v tem prepotrebem otroškem vrtnu in da tako tudi pomorete v teh hudih časih naši prekoristni družbi, ki toliko žrtvuje za Sv. Jakob.

Božičnica v Vrdelci dne 20. t. m. pop. se je vrtila povsem pohvalno glede materialnega kakor moralnega uspeha. Otroci so peči, igrali in deklamirali poleg lepih jaslic in božičnega drevesa. Vsem pričujočim so igrali solze v očesu ob pogledu pridnih gojencev otroškega vrta. Ti so bili ob zaključku programa bogato obdarjeni, za kar se prav iz srca zahvalujemo pred vsem "Ženski podružnici" za podarjene obleke. Bodi pa tu izrečena srčna hvala tudi vsem dobrim sročem, katera sočustvujejo z našo mladino, ter so v tako lepem številu prhitej kljub tužnim razmeram na to nedolžno prireditvev in niso štedili, ko gre za našo deco. Se enkrat torej vsem, presrčna hvala.

Čast, komur čast. Iz Artviž v Istri nam pišejo: V zakotni vasi smo se spomnili naše uboge tržaške mladine in začeli nabirati darove za C. M. božičnico. Vsaka hiša je radovoljno in iz srca rada dala, ker je videla, za kakšen dobrohoten namen gre. A tudi šolska mladina ni zaostajala. Med šolskimi otroci je nabranih, K 14-80, med Artvižci K 15, v Ostrovici spajajoči pod artviško šolo) pa K 11-20; skupno torej K 41.

D-nar pošiljamo po pošni nakaznici - Šolsko vodstvo v Artvižah. - Ponavljamo le še, kar smo že rekli; Čast, komur čast! Najprisrčneša hvala v imenu naše ubožne tržaške slovenske mladine mili šolski deci v Artvižah ter vrim Artvižcem in Ostrovčanom in prav posebno pa tistemu, ki je pobudil v mladini in starejših tako plemenito rodoljubno namisel!

Opozarjamo, posebno Svetolovčane na današnji božično svetovskega otroškega vrta v Narodni domu, ki bo ob 4 pop. Vstop je prost, a prstovoljne prispevke bo dragovolje sprejela C. M. podružnica. Komur je tedaj mar nje obstanek in delovanje, naj nikar ne izostane, temveč pripelje prijatelje in znance s seboj, da se prepričajo o koristi in potrebi otroških vrtev.

Na Sv. treh kraljev dan, 6. januarja 1915, prredi žen-ka podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu dobrodelen koncert, kojega čisti dohodek je določen v pokritje str-škov letošnje božičnice, pri kateri je bilo obdarovanih več sto ubožnih otrok z oblekami, čevlji itd. Koncert bo umetniški, saj sodelujeta pri n em odlična para gdc. Cirila Medvedova (alt) in g. Josip Rijavec (tenor) oba iz Gorice. Natančnejši spored pričbimo prihodnje dni, na koncert pa že danes opozarjamo naše glasboljubce občinstvo, ki bo po daljšem presledku zopet deležno izrednega umniškega užitka.

Preložitve občnega zbora. Letosnji občni zbor „Dustva sloveskih profesorjev v Ljubljani“ se zaradi izrednih razmer preloži na poznejši čas.

Narodno socialna mladinska organizacija vabi člane na sestanke danes ob 10½, jutraj v dvorani N. D. O.

Vojaška božičnica. V vili Necker so nadalje oddali: darove v gotovini: paroplovna družba „Dalmatia“, baron in baronica Strobach, inž. Gerberding in H. Hausbrandt; v blagu: g. Vogelhuber, baronica Vivante, Oga Schenk, Herta in Cucie Schrey, Karel Maurice (namesto nameravane božične pojedine za 100 mož), Nora Obermüller, Matilda Strohl, Harry Greenham in Ernest Genterbrück.

Tako številni darovi v blagu in denarni darovi v skupnem znesku 6628 K so omogočili obdarovanje skoraj 4000 mož. Božični darovi so se nakupili izključno pri tržaških trvdkah.

O ranjenih, odnosno bolnih vojaki. V mestno bolnišnico so bili sprejeti črnovojnik Josip Spaček, Pavel Dudas od 29. honvedskega pešpolka, Zreto Kubja od 22. pešpolka, Nikolaj Stipak od 53. pešpolka in Viktor Slejko od 97. pešpolka - V pomožno bolnišnico v zavodu „Avstro-Amerikane“ so bili sprejeti Karel Bizjak od 87. pešpolka, Evgen Zoch od 7. pešpolka, Jakob Kusche od 20. lovskega bataljona, Anton Sporar od 7. topničarskega polka, Serafin Martincič od 97. pešpolka, Fran Uršič od 5. domobranskega pešpolka, črnovojniki Ivan Alinovič, Anton Gulič in Fran Sklenarš, Nazarij Kocjančič od 20. lovskega bataljona in Hektor Spongia od 5. domobranskega pešpolka. - V pomožno bolnišnico v prostori nemškega telovadnega društva „Eintracht“ so bili sprejeti Alojzij Dolenc od 4. domobranskega pešpolka, Karel Rocco od 5. domobranskega pešpolka, Martin Damijančič od 97. pešpolka, Evalij Delfrate od obmejne straže, Anton Sergaš od 5. domobranskega pešpolka in Ivan Chicco, tudi od 5. domobranskega pešpolka.

Slepar. Včeraj jutraj ob 6. uri je bil v ulici Giulia aretiran 38letni Ivan Grando, ki je doma iz Bui. Aretiran je bil pa na podlagi ovadbe Mateja Črnigoja s Konkonele hšt. 482, od katerega si je še meseca novembra izposodil voz, objubilvši, da bo za to plačal Črnigoju krono na dan, dokler bo rabil voz, a se od tedaj ni več pokazal Črnigoju, ki je slednjič izvedel, da je voz zastavil. - Obenem je pa proti Grandu vložil ovadbo tudi Božo Fagiani, ki stanuje v ulici Kandler št. 5, od katerega si je Grando izposodil 200 kron proti zadržilu, da mora to svoto vložiti kakor kavcijo za neko gostilno, ki jo ima prevzeti, dočim je bilo to popolnoma zlagano. Ker se sumi, da ima Grando še več takih grehov na vesti, so vabljeni oni, ki jih

je Grando eventualno osleparil, naj se zglašne na policijskem komisarijatu v ulici Luigi Ricci.

Umrlí so: Prijavljeni dne 24. t. m. na mestnem fizikatu: Zimmer Jesenj, 41 let, ul. Piccardi št. 48; Povodnik Marija, 6 let, ul. Leo št. 12; Kukovič Karel, 4 leta, Rocol št. 38; Verša Rafael, 6 dni, ul. della Madonnina št. 38; Osvald Roza, 85 let, ul. sv. Anastazija št. 20; Prodan Gracijela, 9 mesecev, ul. sv. Mihaela št. 22; Zanutti Brunon, 16 mesecev, zagata sv. Saverija št. 1; Martelanc Ferdinand, 14 mesecev, Barkovlje št. 790; Oman Jurij, 2 meseca, Barkovlje št. 236; Kadelnič Te-rezija, 24 let, ul. Giulia št. 78; Merlak E-milija, 72 let, ul. del Malcanton št. 4; Oven Karolina, 62 let, ul. del Sale št. 2; Buzatti Herman, 68 let, ul. G. Boccaccio št. 20.

Slovensko gledališče v Trstu. V nedeljo, 27. t. m., ob 7 in pol zvečer se uprizori burka s petjem v 3 dejanjih (6 slikah)

„BREZ DENARJA“. (Spisala L. Krenn in K. Lindau)

Glasba je od L. Kuhna. Režijo vodi g. Daneš-Gradiš.

OSEBE: Marica pl. Tihodolska g. Kavčičeva Karel Celin, njen stric g. Mihajlovič Serafina, njegova hči g. Maruševa Bruno, baron Weggis g. Gabršček Dr. Slak, notar g. Kovčič Avgust, strežaj g. Gruden Liza kuharica pri Celkinu g. Kovačičeva Martin Megla g. Radovič Grapar, vaški učitelj g. Terčič Trebnšnik g. Terčič Miha Sik, kumivaloc izložben. oken g. GRADIŠ Marjetica Glavačeva, perica g. LEPUŠEVA Jaka Glavač, njen oče g. Kralj Alfred Prsmodin g. Čelk Vet njak, član kluba samecov g. Hreščak Dolgun g. Terčič Bož dar pl. Gornik g. Terčič Jesihovka g. Ličenova Ogrizovka g. Obiako a Potreba g. Fischer Valent n Zadnik, trgovec z modnim blagom g. RUMPELJ Gospa Zadnikova g. Čunkova itadolf pl. Gornik, polkovnik v pok. g. Vetko Gostje, peveci, komiji l. t. d.

Predstava se torej ne bo vršila, kakor je bilo prvotoma sporočeno, v soboto, temveč v nedeljo, 27. t. m. S to igro bo prav gotovo zadovoljivo naše gledališko občinstvo; kajti vsebina igre je lepo zaokrožena in polna humorja. Tudi glasbene točke so zelo lepe. Naše slav. gledališko občinstvo naj torej prihiti v nedeljo v gledališče, da vsaj za hip pozabi mučne in us dne case, ki jih preživlja sedaj. Nekoliko razvedrila je pač treba sedaj vsakomur, in kje naj ga človek najde drugje, nego v gledališču, kjer se mu nudi najdostopnejša in obenem gotovo tudi najprijetnejša zabava. Par veselih uric, in potem zopet van v težko vsakdanje življenje, ki se zdi človeku gotovo lažje, če s je mogel vsaj nekoliko razvedriti. Komur je torej na tem, da se nekoliko razvedri in povesei, pridi v nedeljo pogledat, kako je - „Brez denarja“.

Vst opnice po nizkih cenah so v predprodaji pri g. Bi. kovi, vratarici „Narodneg. doma“. Zato naj si vsakdo priskrbi poprej vstopnico, da ne bo v nedeljo neprijetnega navala.

Darovi za Rdeči križ. Seznan 24. decembra 1914

Ruggero Strany, obč. tajnik, Grižnjan K 35. Ob šestnajstletnici gosline „Pri starem Mavežu“, 2. klub K 30. Gale Jeroniti K 30 Valter Adami K 10. Tarok, kavarna O-rientalc IV. dar K 25. Otto Schneider K 5. Škofijski ordinarijat Trst-Koper, duhovščina za december 1914 K 457-07. Darovi potom „Piccola“ K 138.60.

Poleg tega pa darovi sledečih gg.: Baronica Ema de Seppi, Penelope Afenduli-Morosini, Emilij Arnstein, Nelly in Irena, Roza Nan-n. Luiza Paul, Edvard Velicogna, g. Gsell, M. vd. Caharja Nabrežina, Nikola Ponton, Gu de, Emilija a ubo.

Darovi za božičnico v bolnišnicah: Lekar-a Ivan Mizzan, tvrdka E. Vidich, Ignac Weiss, Just Slepich.

Darovi. Za božičnico pri Sv. Ivanu je daroval g. Kralj f. nat. 1 K.

Za božičnico v Vrdelci so darovali: J. Tominc, trgovec 10 K, Edvard Pirič, trgovec 5 K, T. Čarga 2 K, Rebek Antonija, Vekoslava Godina, Ant nija Godina, I. Godina, mesar, 1. M. p 1 K in Ant-nija Bareto 40 vin. dalje: Andrej Kocjan Pekar 2 skatli sladčic, g. Marija Godina Stanko, škrnicel biškotov.

Za kuhinjo otroškega vrta pri Sv. M. Magdal n Zg rnji je a val gosp. Anton Sira 5 K.

MALI OGLASI

se odnesejo po 4 stot. besedo. Mestno sodišče besedo se računa- najo enkrat več. - Najmanjša: pristojbina znaša 40 notnik. Pertot, urur, ulica Stadion št. 2611 1209 Buffet Klam v ulici Squero Nuovo št. 17, toči kraški teran po Kron 1.04. 1238 Zgotovljene moške in ženske obleke, moške in ženske sukaje, ženski čevlji, dežniki. Cene zmerno. LEVI, Barriera vecchia 21, I. nadstr. Tudi na obroko. 1237 Gostilna v ulici San Marco št. 35, toči kraški teran prve vrste po kron 1.04 ter vi-pavska in istraka vina. 1239 Dve postelji vzmeti, nove žimnice K 86.- Po-polna spalna soba z žimnicami K 290.- V. Fonderia 12, I 2318 Cepilne vipavske trte lepe, dobro u- koreninjene na podlagi Rip. Port. vrsta; Grganija, Klarnea itd. Prodajale se bo po najnižjih cenah v nedeljo 27. decembra v Rocolu na senenem trgu. - Pripo-roča se cenjenim odjemalcem. - Lastnik, 1233

3 do 500 litrov mleka i š e e večje Tst, Cenjene ponudbe pod „MLEKO“ na Inzeratni oddelek Edinosti. 1238

Odda se soba in kuhinja. Rojan, Scala santa št. 180. 1244

Učiteljica podučuje šolske predmete v sloven- ščini in nemščini. - 60 vinarjev na uro Naslov pove Inzeratni odd. Edinosti. 1238

Mehlovana soba zračna, se odda takoj v najem gospoda ali gospici v ulici Commerciale št. 11, III. nadst. 4000

Slovenski kapitalisti, posestniki oglašite se z- novo, dobro obrestovano, interesantno podjetje, da ne pride v tuje roke. Pojasnila inte- resantom ustmeno ali pismeno, pod „Imenitno“ na Ins. oddelek Edinosti. 1233

Prva tržaška tovarna brusnih kamnov, smirku in „corundum“ G. Pilotti-Trst Pisarna: Riva Pescatori 14, Tel. 15-25

ARTURO MODRICKY trgov. manufaktr. in drobnih predmetov Trst, ul. Schvedova 32. Sivan- odeje od kron 6-40 do kron 18, volnene kron 3- do 3.20, belii in pi- sni fuš-t-nj, bombaževi in volneni tri- kobji za moške, ženske in otroke, vol- nene in svi ene sarpe. Izdelano perlo Pl tin na oero za rjuhe, žmnic e, sraj- ce, -vratnica, zap stnice, dežniki itd. VELIKANSKA IZBERA. - Zmerno cene

Prodajalnica ur in dragocenosti G. BUCHER (ex drag. Drag. Vojkova) Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vojkove) B. gati izbor zlatanih, srebrnih, dragoceno- sti in šepnih ur. Kupuje in menja stare zlati in tudi srebro z novimi vrednoti. Sprejema naročila in popravila vakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi zopne ure.

Emilia Ceregato Trst Campo S. Giacomo 2 Prip roča cenjen. občinstvu svojo trgovino pisarniških in šolskih potrebščin Prodaja razglednic in igrač vseh vrst. Prednajo se tudi molitveniki v slov. jeziku.

Zopet se je odprl Zobni ambulatorij Via G. Rossini 2, vogal ul. Poste Moderna zobna delavnica. Umetni zobje po K 4.-. Zobje na vijak, zlate kronc, mostna dela. - Plombiranje z materija- lom prve vrste po K 2. Izdiranje zobov brez vsake bolečine po K 2. - Jamstvo za vsako delo. - URNIK: od 9 do 1 in od 5 do 12. - Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12 opoldne.

Splošna hranilnica v Trstu PUPILARNOVAREN ZAVOD pri katerem vlagajo c. k. sodišča denar mladoletn. otrok HRANILNE VLOGE se obrestu- 4% , obresti se pripisujejo k jejo po glavni dvakrat na leto. IZPLAČILA hranilnih vlog se izvršujejo redno brez ozira na določbe moratorija; zneski do 500 kron se izplačujejo brez odpovedanega roka, zneski od 500 do 2000 kron po triidnevni, zneski nad 2000 kron po petdnevni odpovedi. POSOJILA NA NEPREMIČNINE se dovoljujejo tudi v seda- njem času in sicer po 6%, z amortizacijo po dogovoru. Uradl v ul. Torre Bianca 41. - Uradne ure: 9-12 TELEFON 21-01.

Pošiljajte vojakom slike dragih sorodnikov toliko več, ker stane 10 razglednic in povečana slika 30x40 cm samo 3 krone. Povečanja in priveski se ponatiskujejo tudi iz zastarelih slik po zmerni cenl. Odlikovani fotografični zavod, Trst ulica Acquadotto 27.

Ljubljanska kreditna banka podružnica v Trstu Centra: Ljubljana. ulica Caserma št. 11. Podružnice: Split, Ce- lovec, Sarajevo Go- rica in Celje. Telefon: 5-18. Blagajna je odprta od 9-12½, in 2½-5. Delniška glavnica: K 3.000.000.- Rezervni zakladi: K 1.000.000.- Izvršuje najbolje vse v bančno stroko spadajoče transakcije. Vloge na knjižice obrestuje 5% netto (rentni davek plača banka iz svojega). Vloge na tekoči in žiro-račun najbolje po dogovoru. Sprejema borzna naročila za vse tu- in inozemske borze Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

CROATIA Zavarovalna zadruga Zagrebu. Edina domača zavarovalnica. Ustanovljena leta 1884. - CENTRALA: Zagreb, v lastni hiši, vogal Narovske in Preradovičeve ulice. - GLAVNO ZASTOPSTVO: Ljubljana, Novičad, Osjek, Reka, Sarajevo. Podružnica Trstu, ul. Lavatolo 1, II. Telefon št. 24-94. Ta zadruga prevzema pod ugodni pogoji sledeča zavarovanja: 1. Na življenje. 1. Zavarovane glavnic za slučaj doživljenja in smrti 2. Zavarovanje dote. 3. Zavarovanje življenske rente. 2. Proti škodi po požaru. 1. Zavar vane zgradb, (hiš, gospodarskih zgradb in tovaren. 2. Zavarovanje premičnin, (pohišstva, prodajalnškega blaga, gospo- darskih strojev, blaga itd. 3. Zavarovanje steklenih šip. Zadržno imetje v vseh delih znaša K 3.013.332-66 Letni dohodek premije s pristojbinami K 1.486.297-56 Izplačane škode K 5,2 14.162-96 Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. Natančnejše informacije date Podružnica „Croatia“, Trst, ul. Lavatolo 1, II. in glavno zastopstvo „Croatie“ v Ljubljani (tvrdka Kinet in Sivar). Zastopnik za Gorško g. Franc Perko, Gorica, Trgovski dom

JADRANSKA BANKA Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje) KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke itd. VALUTE IN DEVIZE. PREDUJMI na vrednostne papir e in blago ležeče v jav. ih skladiščih SAFE - DEPOSITS. PROMESE. Brzojavni: JADRANSKA. MENJALNICA VLOGE NA KNJIŽICE 4% od dneva vloge do dneva vdiča. Restni davek plačuje banka iz svojega OBRESTOVANJE VLOG na tekočom in žiro-računu po dogo-oru. URADNE URE: od 9 do 12½, pop. in od 2½, do 5 pop. FILIJALKE: DUBROVNIK KOTOR LJUBLJANA METKOVIĆ OPATIJA SPLIT ŠIBENIK ZADAR AKREDITIVI, ČEKI IN NA- KAZNICE NA VSA TU- IN INOZEMSKA TRŽIŠČA. Živahna zveza z AMERIKO. REMBOURSNi KREDITI. PRODAJA SREČK RAZREDNE LOTERJE. ESKOMPTUJE: srečke, devize in pap-rije. Zavarovanje vsakov stnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno. STAVBNI KREDITI, REMBOURSN-KREDITI Krediti proti dokumentom ukrcanja. BORZNA NAROČILA. INKASO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. ESKOMPT MENIC

Danes, petek, specialiteta v restavraciji-hotelu BALKAN: pečena gos s tirolskimi smoki!!